

СЕКЦІЯ 7. ТОЧНІ ТА ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

SECTION 7. EXACT AND NATURAL SCIENCES

Валецький Ю. М.,

УДК 614.2

д-р мед. наук, професор, завідувач
кафедри медсестринства та екстреної медицини,
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

Валецька Р. О.,

канд. мед. наук, доцент кафедри
медсестринства та екстреної медицини,
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

Павлюк Н. М.,

асистент кафедри
медсестринства та екстреної медицини,
завідувачка відділення "Сестринська справа",
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

Пашук Б. В.,

здобувачка вищої освіти,
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

САНІТАРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА В ПРАКТИЦІ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Вступ. Епідемія туберкульозу в світі та в Україні триває. Дана хвороба не подолана в жодній країні світу. Туберкульоз є глобальною проблемою системи охорони здоров'я та національної безпеки держави, так, як є однією з 10 провідних причин смерті у світі. В Україні, через активні військові дії, погіршився рівень життя населення, збільшились процеси міграції, мають місце хронічні стреси, що несприятливо впливає на імунітет та інші чинники розвитку туберкульозу. Ми в своїх попередніх роботах вивчали епідеміологічну ситуацію з туберкульозу в нашій країні та констатували її погіршення останні роки. Відомо, що санітарна грамотність населення впливає на стан його здоров'я. Санітарно-просвітницька робота є одним з елементів функціонально-посадових обов'язків медичної сестри сімейної медицини [1–20].

Метою нашої роботи було вивчити стан санітарної грамотності населення Волинської області з питань туберкульозу та розробити заходи з її покращення.

Матеріали та методи. Розробили анкету опитування, яка складалась з питань, якими, на нашу думку, повинні бути поінформованими громадяни без медичної освіти. Провели анонімне анкетування 103 мешканців Волинської області у віці від 18 до 69 років. Чоловіків було 44 (42,72 %), жінок – 59 (57,28 %). Міських жителів було 38 (36,89 %), мешканців села – 65 (63,11 %).

Результати та обговорення. Аналізуючи отримані дані анкетування, ми виявили якою інформацією, що стосується профілактики туберкульозу, мешканці області володіють недостатньо. Враховуючи це, ми пропонуємо в процесі проведення санітарно-просвітницької роботи (лекції, бесіди) медичними сестрами сімейної медицини надавати інформацію наступного змісту: 1) на туберкульоз може захворіти кожен; 2) туберкульоз може уражувати не тільки легені; 3) профілактичні огляди на туберкульоз в Україні безкоштовні; 4) лікування туберкульозу в Україні безкоштовне; 5) туберкульоз виліковний; 6) туберкульозом можна заразити рідних та близьких; 7) частіше хворіють на туберкульоз ті, хто курить та вживає алкоголь; 8) туберкульоз протягом кількох місяців людина може не відчувати, тому важливими є профілактичні огляди; 9) першими ознаками туберкульозу можуть бути: підвищена втомлюваність, похудання, погіршення апетиту, кашель або покашлювання, періодичне підвищення температури тіла до 37,1 – 37,3°C у вечірній час, підвищена пітливість.

Висновки.

1. Епідемія туберкульозу триває.
2. Медичні сестри сімейної медицини повинні активно проводити санітарно-просвітницьку роботу з питань туберкульозу.
3. Має місце низька санітарна грамотність населення Волинської області з питань туберкульозу.

Список використаних джерел

1. Обов'язки сімейної медичної сестри. URL: <https://studfile.net/preview/7483880/page:9> (дата звернення: 10.11.2023).
2. Тодоріко Л. Д., Тодеріка Я. І. Роль мелатоніну у формуванні туберкульозного запалення, прогноз щодо впливу на ефективність лікування в умовах пандемії COVID-19 (огляд літератури). *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2022. № 4. С. 36–44.
3. Global tuberculosis report 2021. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240037021> (last accessed: 10.11.2023).
4. Тодоріко Л. Д., Петренко В. І., Валецький Ю. М., Шевченко О. С., Сем'янів І. О., Сахелашвілі М. І., Грищук Л. А. Досягнення та складні питання щодо подолання туберкульозу в Україні (консолідований погляд з різних регіонів). *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2020. № 1 (40). С. 10–17.
5. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Грищук Л. А., Сахелашвілі М. І., Загорулько В. М., Мажак К. Д., Пахарчук С. М., Патракеєва Л. Я. Епідеміологічні тенденції щодо туберкульозу в Україні на початку пандемії COVID-19. *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2021. № 4 (47). С. 36–42.
6. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Грищук Л. А., Загорулько В. М., Патракеєва Л. Я., Пахарчук С. М. Туберкульоз в Україні під час пандемії COVID-19. *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2022. № 4 (51). С. 45–50.
7. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Федонюк Н. Р., Патракеєва Л. Я., Пахарчук С. М., Новак-Мазепа Х.О., Пашук Б.В. До питання туберкульозу в Україні під час пандемії COVID-19. *Перспективи та інновації науки. (Рубрика "Медицина")*. 2023. № 6 (24). С. 17–25.

8. Пашук Б. В., Валецький Ю. М. Епідеміологічна ситуація з туберкульозу у Волинській області в 2022 році. *Шляхи розвитку науки, освіти, суспільства в умовах сьогодення* : збірник тез науково-практичної конференції (Немішаєве, 15 березня 2023 р). С. 321–324.

9. Пашук Б. В., Валецький Ю. М. Боротьба з туберкульозом на Волині. Збірник матеріалів VII Всеукраїнської студентської науково-практичної онлайн-конференції (Луцьк, 22 березня 2023 р.) / уклад. С. Марчука, І. Ковальчук. Луцьк : ПП Мажула Ю. М., 2023. С. 239–241.

10. Пашук Б. В., Валецький Ю. М. Ситуація з туберкульозу на Волині у 2022 році. *Воєнний стан: Медицина. Освіта* : збірник матеріалів 10 Міжнародної науково-практичної конференції. (Бахмут-Полтава-Харків, 23 – 24 березня 2023 р). Бахмут-Полтава-Харків : ХНМУ, АМУ, БМФК, 2023. С. 131–133.

11. Валецький Ю. М., Новак-Мазепа Х. О., Ничипорук В. О., Пашук Б. В. Ситуація щодо поширення туберкульозу у Волинській області станом на 1.09.2022 року. *Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень* : матеріали IV міжнародної наукової конференції (Тернопіль, 4 листопада 2022 р). Тернопіль. С. 275–276.

12. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Новак-Мазепа Х. О., Патракеєва Л. Я., Пахарчук С. М., Пашук Б. В. Актуальність вивчення питання COVID-19. *Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект* : матеріали Міжнародної студентської міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії (Харків, 14 жовтня 2022 р). Харків. С. 93–95.

13. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Патракеєва Л. Я., Новак-Мазепа Х. О., Дильдіна А. А. Актуальність туберкульозу під час пандемії COVID-19. *Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи* : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Рівне, 12 – 13 жовтня 2022 р). С. 95–100.

14. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Калинчук С. В., Новак-Мазепа Х. О., Фудонюк Н. Р., Пашук Б. В. Сучасні реалії та дискусійні питання туберкульозу в Україні. *Імунопатологія при захворюваннях органів дихання і травлення. Міжнародна пульмонологічна школа* : XI Науковий симпозіум з міжнародною участю (Тернопіль, 12 – 13 жовтня 2023 р). С. 16–22.

15. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Калинчук С. В., Каленюк А. Л., Неділько І. М. Позитивні та негативні складові боротьби з туберкульозом в Україні (2023 рік). *Медсестринство в умовах конфліктів та катастроф* : II Медсестринська міжнародна наукова конференція (Седльце, 26 жовтня 2023 р). С. 5–6.

16. Валецький Ю. М., Валецька Р. О., Загорулько В. М., Пахарчук С. М., Патракеєва Л. Я. Епідеміологія туберкульозу в Україні на початку пандемії COVID-19. *Актуальні проблеми профілактичної медицини*. 2022. Вип. 23. С. 28–38.

17. Валецький Ю. М., Гришук Л. А., Валецька Р. О., Неділько І. М., Загорулько В. М. Туберкульоз в Україні на початку пандемії COVID-19. *Science, Practice and Theory : Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference* (Tokyo, February 1 – 4, 2022). 2022. P. 282–290.

18. Valetskyi Y., Valetska R. Medical and economic aspects of tuberculosis control in Ukraine during the COVID-19 pandemic. *Health Security. In the area of the Poland-Belarus-Ukraine Cross-Border Cooperation Programme* : scientific papers of the Intern. Scient. Conf. (19 – 21 May 2021. Lutsk, Warsaw). 2021. P. 153–167.

19. Валецький Ю. М., Валецька Р. О. Боротьба з туберкульозом в Україні під час пандемії COVID-19. Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. Імунопатологія при захворюваннях органів дихання і травлення. *Міжнародна пульмонологічна школа* : матеріали IX наук. симпоз. (Тернопіль, 7–9 жовтня 2021 р). Тернопіль, 2021. № 3 (46). С. 94–95.

20. Валецький Ю. М., Валецька Р. О. Особливості та ризики боротьби з туберкульозом в Україні під час пандемії COVID-19. *Імунопатологія при захворюваннях органів дихання і травлення. Міжнародна пульмонологічна школа* : матеріали VIII наук. симпоз. з міжнародн. участ. (Тернопіль, 1 – 3 жовтня 2020 р). Тернопіль : ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського, 2020. С. 16–17.

Валецький Ю. М.,

УДК 614.2

д-р мед. наук, професор, завідувач
кафедри медсестринства та екстреної медицини,
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

Калинчук С. В.,

канд. мед. наук, доцент кафедри
медсестринства та екстреної медицини,
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

Каленюк А. Л.,

старший викладач кафедри
медсестринства та екстреної медицини,
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

Васюхник О. А.,

викладач першої категорії циклової комісії
хірургічних дисциплін, педіатрії, акушерства та гінекології,
КЗВО "Волинський медичний інститут", м. Луцьк

РЕАЛІЇ РОБОТИ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЦИНИ

Актуальність. Екстрена медична допомога – важлива ланка охорони здоров'я. Вона працює згідно стандартів надання екстреної медичної допомоги (ЕМД) пацієнтам, які перебувають у невідкладних станах та регламентуючих документів і законів України [1–8].